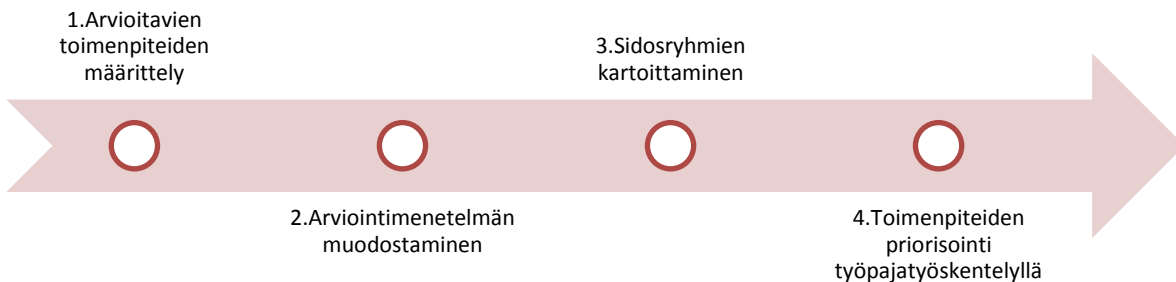

ILMASTONMUUTOKSEN SOPEUTUMISTOIMENPITEIDEN PRIORISOINTI MONIKRITEERIANALYYSILLÄ

Auni Haapala

Tämä on menetelmäkuvaus priorisointiin, jossa tavoitteena on ensisijaisimpien sopeutumistoimenpiteiden määrittäminen ilmastonmuutoksen ennustettujen vaikutuksien perusteella. Kuva 1 havainnollistaa prosessin neljää päävaihetta.

Kuva 1. Priorisointiprosessin neljä päävaihetta.

Vaihe 1. Toimenpiteiden rajaus, valinta ja teemoittelu

Määrittele rajaukset. Tehdäänkö arviointi esimerkiksi vain kaupungin toiminnan alaisista toimenpiteistä vai laajennetaanko se koskemaan myös seudullisia toimia?

Muodosta alustava lista toimenpiteistä hyödyntämällä olemassa olevia selvityksiä. Tee toimenpiteiden valinta perustuen arvioon alueelle kohdistuvista ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja alueen haavoittuvuudesta.

Ja toimenpiteet pienempiin teemaryhmiin. Tee jaottelu sen perusteella, minkä sektorin toimikenttään toimenpide kuuluu tai mihin ilmastonmuutoksen vaikutukseen sillä pääsääntöisesti vastataan. Ryhmittelyn voi pyrkiä tekemään myös esimerkiksi kaupungissa toimivien poikkihallinnollisten työryhmien mukaan.

Vaihe 2. Arviointimenetelmä

Käytä arvioinnin työkaluna multikriteerimenetelmään perustuvaa arviointikehikkoa. Arviointikehikon (kuva 2) kriteerejä ja painotuksia voi halutessaan muokata priorisoinnin tavoitteiden mukaan. Arvioinnin ideana on pisteyttää kukin sopeutumisen toimenpide viidestä eri näkökulmasta ja näin muodostaa numeerinen keskiarvo toimenpiteille.

Lataa Excel-pohjainen arviointikehikko tämän pdf-tiedoston liitetiedostoista (vasen reuna). Excel-tiedostossa on lisäinformaatiota menetelmän käytöstä ja kriteerien selitteistä.

Pisteitys 0-5	Tärkeys/riskin vähentämisen teho (40 %)	Kiireellisyys (20 %)	Joustavuus (15 %)	Muut hyödyt (15 %)	Vaikutus hillintään (10 %)	Painotettu keskiarvo
Sopeutumisen toimenpide	x	x	x	x	x	x
Mihin ilmastonmuutoksen vaikutuksiin vastataan?	-	-	-	-	-	-
Pisteityksen perustelut:	-	-	-	-	-	-

Kuva 2. Havainnekuva arviointikehikosta.

Vaihe 3. Sidosryhmien kartoittaminen

Kartoita toimenpiteiden arviointiin osallistettavia sidosryhmiä ja -henkilöitä. Pyri saamaan jokaiseen teemaryhmään kattava joukko eri toimijoita: kaupungin työntekijöitä, tutkijoita, alueellisia toimijoita ja järjestöjen edustajia.

Vaihe 4. Työpajatyöskentely

Toteuta toimenpiteiden arviointi työpajatyöskentelyllä. Jaa osallistujat noin 5-6 henkilöstä koostuviin pienryhmiin. Varaa riittävästi aikaa arvioinnille ja keskustelulle (vähintään 10 minuuttia/toimenpide). Suunnittele työpajat niin, että alustavasti määriteltyjen toimenpiteiden arvioinnin lisäksi osallistujilla on mahdollisuus ja aikaa ideoida ja pisteyttää myös täysin uusia toimenpiteitä. Tuloksien analysoinnin helpottamiseksi huolehdi, että ryhmän vetäjä kirjaa ylös jokaisen toimenpiteen pisteytyksen perustelut.

Lisätietoa

Haapala, A. & Järvelä, E. 2014. Helsingin ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimenpiteiden priorisointi. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisu 11/2014.

<http://www.hel.fi/static/ymk/julkaisut/julkaisu-11-14.pdf>